

Werken met een eigen leerlijn voor Nederlandsetaalleerders op laag 2

Onderwijsvorm	Lager onderwijs, secundair onderwijs
Bouwsteen	 Bouwsteen 1 Vertrek vanuit een meerlagig ondersteuningsmodel
Aanbeveling	1.2 Werk in kleine groep of individueel met leerlingen die extra taalsteun nodig hebben 1.4 Laat de duur en intensiteit afhangen van jouw doelgroep, hun leeftijd en de beoogde taaldoelen

Achtergrond

Een team Amerikaanse onderzoekers ontwikkelde een intensief programma om de woordenschat (school- en vaktaal) en het leesbegrip van gevorderde Engelsetaalleerders in het vierde en vijfde leerjaar te versterken. Elke dag werkte een leerkracht 30 tot 40 minuten met een vast groepje van vier tot zes leerlingen aan een eigen leerlijn. Bouwstenen van het programma waren de volgende: een thematische aanpak vanuit rijke, complexe teksten, expliciete instructie in school- en vaktaal, geïntegreerd werken aan mondelinge en schriftelijke vaardigheden in zowel taal- als zaakvakken, herhaalde leer- en oefenkansen voor schriftelijke vaardigheden. Het programma had een positieve invloed op de woordenschatkennis (school- en vaktaal) van de leerlingen.

Beschrijving

Er bestaan verschillende manieren om een taaltraject voor leerlingen met nood aan taalsteun vorm te geven. Vooral voor wat de concrete invulling en organisatie van het traject op de tweede en derde laag van het ondersteuningsmodel betreft, bestaan er meerdere mogelijkheden:

- Werk je aan de klasinhouden of aan een eigen leerlijn?
- Haal je leerlingen uit de klas of ondersteun je hen in de klas?
- Hoe intensief begeleid je deze leerlingen?

Het is aan jou en je collega's om, afhankelijk van de context, middelen, doelgroep en noden van je leerlingen, hierin een weloverwogen keuze te maken.

Werk je met **Nederlandsetaalleerders** die het basisoniveau van het Nederlands beheersen en vooral moeite ondervinden met school- en vaktaal en met het lezen en begrijpen van complexere teksten? Dan zal je met deze leerlingen op een **eerste laag** van het ondersteuningsmodel via een sterke klasaanpak met voldoende aandacht voor differentiatie aan de klasinhouden werken.

Een mogelijke uitwerking van de **tweede laag**, gebaseerd op een effectief Amerikaans programma, is de volgende:

- Werk met een **kleine groep** van vier tot zes leerlingen;
- Begeleid deze groep zelf als **klasleerkracht**, of laat een **ondersteunende leerkracht** dit doen;
- Ondersteun deze leerlingen intensief, bijvoorbeeld **30 tot 40 minuten per dag** gedurende een vijftiental weken;
- Werk met een **eigen leerlijn** die los staat van het klasprogramma (maar er wel op verder bouwt) en die focust op **school- en vaktaal, leesbegrip en schrijven**;
- Ontwerp op basis van deze leerlijn een programma dat je rond een aantal zorgvuldig gekozen **thema's** opbouwt die bij een bepaald **zaakvak** passen, bijvoorbeeld mens en maatschappij;
- Vertrek bij elk thema vanuit **rijke en complexe teksten** waarin telkens een aantal doelwoorden (school- en vaktaalwoorden) verwerkt zijn;
- Laat je leerlingen deze teksten meerdere keren lezen, bijvoorbeeld eerst **begeleid** lezen, dan lezen om

argumenten te zoeken, enz.;

- Voorzie **expliciete instructie** in de school- en vaktaalwoorden;
- Plan voldoende mogelijkheden voor **discussie in kleine groep** in;
- Bied gestructureerde leerkansen aan om te oefenen op **schriftelijke vaardigheden**;
- Gebruik de **thuis taal van de leerlingen** als hefboom tijdens je instructie.

Aan de slag?

Wil je op basis van deze fiche meteen aan de slag voor je eigen klaspraktijk? Ga dan zeker eens kijken op <https://www.clavescurriculum.net/about-basic>. Daar kan je de eerste twee units van het Engelstalige programma downloaden.

Bekijk zeker ook

- Functioneel en creatief schrijven met Nederlandsetaalleerders
- Gebruik de thuis taal van Nederlandsetaalleerders als hefboom voor je instructie
- Haal het maximum uit groepsdiscussies

Bron

Proctor, C. P., Silverman, R. D., Haring, J. R., Jones, R. L., & Hartranft, A. M. (2020). Teaching bilingual learners: effects of a language-based reading intervention on academic language and reading comprehension in grades 4 and 5. *Reading Research Quarterly*, 55(1), 95–122. <https://doi.org/10.1002/rrq.258>